

Filmrecension

Moghaddam & Saneeha: "En liten bit av kakan" (2024)

Den 21 oktober 2024 visades filmen *En liten bit av kakan* på *Visir Bio* i Leksand. Direkt efter filmen hölls en filmcirkel där åtta personer intresserat närvarade.

En liten bit av kakan är en fransk-tysk-iransk-svensk dramafilm från 2024 i regi av Maryam Moghaddam och Behtash Sanaeaha. Filmen handlar om kärlek, glädje och modet att öppna upp sig för en annan.

En lite rund kvinna i 70-årsåldern som heter Mahin är filmens huvudperson. Kvinnan bor ensam i Teheran och verkar tyngd av sin ensamhet. Hon har flera väninnor som hon sällan träffar och ingen familj som bor i närheten. Själv bor hon i en fin och välskött lägenhet med en trädgård som hon tar hand om. Mahin har fasta vardagliga rutiner och hennes dagar skiljer sig inte mycket från varandra. Efter sitt födelsedagskalas med vännerna bryter hon dock mönstret och träffar en man som hon tillbringar en oförlömlig dag med. Dagen fylls med mycket nöje, glädje och kärlek och alla begränsningar från den iranska regeringen kastas över bord.

Mahin är både modig, rak och artikulerad. Det märks när hon samtalar med sina väninnor och också vid en situation då hon försvarar en ung kvinna i en park inför moralpolisen som är i färd med att föra iväg den unga kvinnan. Hon spelade lite på att människor har respekt för äldre personer i Iran. Hemma i garderoben har Mahin många fina kläder och smink men hon känner inte att hon har särskilt många bra tillfällen att bära dem. Eftersom Mahin var ung innan revolutionen i Iran är hennes vardagliga stil fortfarande ledigare än den mer strikta som annars gäller. När Mahin först träffar mannen, som heter Famararz, känner de inte varandra. Hon visar mycket mod och påhittighet när hon metodiskt försöker göra sig bekant med honom.

Famararz är en taxichaufför i 70-årsåldern med en prydlig mustasch. Han har en ungdomlig stil och jobbar mest hela dagarna. Precis som Mahin har Famararz levt ensam väldigt länge. Som gift var Famararz förtryckt av sin fru som bland annat ville att han skulle vara strängt religiös vilket kan förklara att han nu är en ganska tillbakadragen person. När han träffar Mahin och märker hennes tillåtande sätt öppnar Famararz upp sig mer och mer och njuter av att vara sig själv. Han pratar på om sig själv och livet och visar sig vara en spontan person.

Det sker flera förändringar under dagen när Mahin och Famararz träffas. Mahin är den som tar initiativet till att de ska träffas trots att det egentligen inte är kvinnor som ska närma sig män. Detta har hon heller inte gjort tidigare men tar nu steget och sätter sig i framsätet på taxibilen. Famararz blir överraskad över det men de märker båda ganska snabbt att kemin

mellan dem stämmer och att de gillar varandra. Hemma hos Mahin blir Faramarz serverad vin och mat av henne och hon njuter av att äntligen få ta hand om en i hennes ögon så fin gäst. Även Faramarz njuter av att bli serverad av den trevliga kvinnan eftersom han annars äter ensam. De tycker båda mycket om vinet som Mahin sparar länge men de är inte vana att dricka alkohol eftersom de inte har gjort det på många år. Egentligen får inte kvinnor ta emot manligt besök och de får båda två heller inte dricka alkohol så de måste vara försiktiga så att inte grannarna hör. Mahin behöver även ljuga om att hon är ensam hemma för en granne som knackar på och kontrollerar om det var något misstänkt denne tror sig hört. De två kommer så långt den kvällen att de dansar och sjunger med varandra och till och med duschar tillsammans om än med kläderna på. De bryter mot många regler det dygnet, dock inte alla.

Filmen utspelar sig till största del i Mahins lägenhet och trädgård, det hem som hon trivs i och är stolt över. Lägenheten är på markplan i ett större hus och ingången har hon genom sin inhägnade trädgård. Allt är välskött av henne och både trädgården och lägenheten är en oas som hon har för sig själv. Tidigare var det ingen trädgård men Mahins förra man planterade en gång ett träd där och sedan dess har trädgården växt fram till en rik mångfald av blommor, örter, grönsaker och träd även efter hennes mans bortgång. Också lägenheten har varit med länge med gamla foton, möbler och köksredskap men är också uppdaterad med moderna inslag som cd-spelare och smartphone. Lägenheten och trädgården reflekterar hennes personlighet. Hon har många erfarenheter och minnen men lever ändå i samtiden. Världen utanför trädgårdens ståldörr har ändrat sig mycket sedan hon var ung och hon trivs egentligen bäst hemma. Under filmens gång får vi se flera olika platser i Teheran som Mahin är van vid att besöka men som hon ändå inte känner sig bekväm med efter moralpolisens nya regler som inskränker hennes frihet. Så är till exempel hennes besök på *Hotell Hyatt* - som nu har fått ett nytt iranskt namn - inte som hon hade förväntat sig. Mahin får inte med sig sina kompisar dit och hennes favoritdryck finns inte kvar. Hotellet själv är ödsligt och inte livfullt längre.

Tiden i filmen följer en kronologisk ordning med olika långa tidshopp och olika långa tidsspänningar som visas. Fokuset ligger på att förtydliga huvudkaraktärens bakgrund och egenskaper istället för att berätta i samma takt hela tiden. Filmen börjar därför långsamt för att visa protagonistens livsgång. Efter taxiresan får berättelsen mer fart när Mahins och Faramarz' upplevelser också blir mer energiska. Sedan händer något helt oväntat som förorsakar ett moment av chock där känslan för er tid sätts på stopp för en stund. Spänningskurvan går alltså från tråkigt till roligt upp till en avgörande vändpunkt där glädjen byts ut mot sorg.

Sammanfattningsvis visar filmen att alla i världen är människor med lika behov och intressen. Den är värdefull för att visa olika kulturer också. Så finns det till exempel paralleller mellan det iranska samhället som presenteras i filmen med det mexikanska: De nya generationerna vill inte bo kvar i landet och som gammal känner man sig ensam. *En liten bit av kakan* väcker många känslor. När Mahin och Faramarz dansar vill man vara med, när de duschar med kläderna på skrattar man och när Mahin träffar sina kompisar känner man till situationen: Tanterna pratar om barn, gubbar och sjukdomar. En till scen som man kan relatera till är när Mahin pratar med sin dotter via *Facetime*. Dottern vill bara prata om sig själv och det finns inte tid för mammans begär i samtalet.

Filmens budskap är alltså att människor är bara människor - oavsett.

Filmcirkeln rekommenderar *En liten bit av kakan* och betygsätter den med 4 av 5 stjärnor.